

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ТУРИЗМОЗНАВСТВО
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю **ІЗ Туризм і рекреація**
галузі знань **І Транспорт та послуги**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету
від «_____» _____ 20____ року,
протокол №____
Освітня програма вводиться в дію з
_____ 20____ р.

Ректор _____ **Юрій ЛЯННОЙ**
наказ № _____ від « ____ » _____ 20____ р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Туризмознавство підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю ІЗ Туризм і рекреація галузі знань І Транспорт та послуги розроблена та внесена кафедрою туризму і готельно-ресторанного сервісу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2022 р. № 209.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 р. № 1341» та Положення «Про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», Постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1392 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», наказу МОН України від 13 червня 2024 р. № 842 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», наказу МОН України від 05 грудня 2024 р. № 1709 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 19 листопада 2024 року № 1625» і Постанови КМУ від 30 серпня 2024 р. № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти».

Розроблено робочою групою у складі:

1. Ксенофонтова Марина Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу, гарант освітньої програми;

2. Зігунова Інна Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу;

3. Троян Марія Юріївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

4. Лянной Михайло Олегович – кандидат педагогічних наук, професор, директор НН інституту фізичної культури

5. Куц Світлана Володимирівна – директор туристичної агенції «Поїхали з нами» (ФОП Куц С. В.), м. Суми;

6. Косик Вікторія Сергіївна – директор туристичної агенції «Мережа магазинів горящих путівок» (ФОП Косик В. С.), м. Суми;

7. Бойко Софія Романівна – магістрантка спеціальності 242 Туризм і рекреація Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

**1. Профіль освітньо-професійної програми Туризмознавство
з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю J3 Туризм і рекреація,
галузі знань J Транспорт та послуги**

1 – Загальна інформація	
Повні назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут фізичної культури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Магістр Кваліфікація: Магістр з туризму
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Туризмознавство» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю J3 Туризм і рекреація галузі знань J Транспорт та послуги
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ECTS, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; освітнього рівня «Спеціаліст»; перехресний вступ з інших спеціальностей за вказаними освітніми рівнями вищої освіти. Умови вступу регламентуються «Правилами прийому на навчання до Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка».
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	31 вересня 2025 року
Інтернет-адреса	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2025

2 – Мета освітньої програми	
Програма спрямована на підготовку компетентних, висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців з туризму, здатних розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного та/або управлінського характеру, практичні проблемні питання у сфері туризму і рекреації, здійснювати професійну туристську освіту та самоосвіту протягом життя і адаптуватись до мінливих вимог регіонального та глобального ринку праці з використанням сучасних методів і технологій.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та діяльності: - туризм як суспільний феномен і складна динамічна система, що включає об'єкти, явища, умови та процеси географічного, економічного, організаційно-правового, соціокультурного, екологічного, психологічного змісту, пов'язані з безпечним подорожуванням та обслуговуванням туристів; - туризм як сфера професійної діяльності суб'єктів індустрії туризму щодо організації та управління туристичним процесом на різних ієрархічних рівнях, забезпечення умов функціонування і розвитку туристичного ринку. Теоретичний зміст предметної області: основні поняття, категорії, концепції, принципи, які визначають специфіку функціонування суб'єктів індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях територіального управління і функціонування туристичного бізнесу. Методи, методики та технології: просторово-часового, соціокультурологічного, екологічного, економіко-математичного, нефінансового аналізу, синтезу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології. Інструменти та обладнання: спеціалізоване програмне забезпечення, інтегровані бази даних, картографічні джерела; спеціалізовані кабінети або лабораторії.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів спрямована на здобуття загальнонаукових уявлень про сучасні дослідження у сфері туризму та рекреації, з урахуванням специфіки управління туристсько-рекреаційними системами і бізнесом, що обумовлює визначену зайнятість та можливість подальшої освіти, кар'єрного зростання. Акцентується увага на отриманні компетентностей у сфері туристсько-спортивної та екскурсійної діяльності.

	Освітньо-професійна програма має дослідницьку і прикладну спрямованість, зорієнтована на теоретико-методичну та професійно-управлінську підготовку магістрів з туризму.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта в галузі знань J Транспорт та послуги, спеціальності J3 Туризм і рекреація. Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності сфери туризму і рекреації та здобутті здатності управління сферою туризму і рекреації в органах державної влади і органах місцевого самоврядування. Програма дозволяє визначити специфіку управління та соціально-економічної діяльності туристських підприємств, організацій, установ на місцевому та регіональних рівнях. Ключові слова: <i>туризм, рекреація, організація, підприємство, суб'єкт діяльності, управління, менеджмент, економіка, бізнес, органи влади, самоврядування.</i>
Особливості програми	Особливості освітньої програми вбачаємо у чітко структурованих логічних взаємозв'язках між інтегральною, загальними і фаховими компетентностями та їхньою взаємоспрямованістю на здобуття програмних результатів навчання, розвиток соціальних навичок, високого рівня комунікативних компетентностей, із урахуванням новітніх вимог щодо зв'язку теоретичних положень та їхнім застосуванням в сфері туризму і рекреації через проходження виробничої практики на підприємствах, в установах, організаціях індустрії туризму та в структурах органів державної влади і місцевого самоврядування, які опікуються розвитком туризму. Освітньо-професійна програма міждисциплінарна, враховує потреби та інтереси стейкхолдерів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також природний, історико-культурний потенціал області, який є унікальним у Сумському регіоні.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники, які опанували освітньо-професійну програму «Туризмознавство», здатні обіймати посади в установах, закладах, підприємствах різних форм власності та їх об'єднаннях, в органах публічного управління туризмом різних рівнів, громадських туристичних організаціях. Особа, яка здобула освітній ступінь магістра може займати

	посади, відповідно до системи професійної класифікації України, яка визначається Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженим наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 № 327 та згідно з Наказом від 13 грудня 2024 року № 27751 «Про затвердження Зміни № 14 до національного класифікатора ДК 003:2010», а саме: 2481.2 Туризмознавець 2481.2 Екскурсовознавець 2213.2 Фахівець з рекреації
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою третього рівня вищої освіти (доктор філософії, PhD). Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практикологічний підходи. Навчання складається з комбінацій лекційних, практичних та семінарських занять, виконанні проєктів, підготовці творчих звітів, кваліфікаційної роботи. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист кваліфікаційної роботи), науково-дослідна робота, самостійна робота. Методи навчання: проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання (вправи, практичні, графічні та дослідні роботи).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою. Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, заліки, екзамени, тестування, проєкти, есе, презентації, виконання творчих завдань, захист звіту з виробничої практики, підсумкова атестація. Оцінювання навчальних досягнень: 4-рівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 100-бальна шкала за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності. ЗК 2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі. ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 4. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації. СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації. СК 3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, на туристичних підприємствах різних ієрархічних рівнів. СК 4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду. СК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією. СК 6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації. СК 7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльність суб'єктів туристичного ринку . СК 8. Здатність до управління, організацій заходів у сфері туристсько-спортивної та екскурсійної діяльності. СК 9. Здатність доносити власні знання, аргументувати висновки щодо функціонування туристсько-спортивної та екскурсійної діяльності.

7 – Програмні результати навчання

Програмні результати навчання (РН)

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН 2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН 5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН 6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН 7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН 8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН 9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

РН 12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

	РН 13. Планувати, організовувати туристсько-спортивні заходи, здійснювати моніторинг у сфері туристсько-спортивної діяльності, надавати якісний супровід на маршрутах активного туризму. РН 14. Планувати та реалізовувати заходи у сфері екскурсійної діяльності, розробляти методичне забезпечення туристсько-екскурсійних продуктів, у тому числі – інноваційних, здійснювати якісне обслуговування на туристсько-екскурсійних маршрутах.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми «Туризмознавство» забезпечують: науково-педагогічні працівники, які мають наукові ступені та/або вчені звання; мають академічну та/або професійну кваліфікацію відносно до спеціальності та дисциплін, які викладають; відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, мають відповідну публікаційну активність; та професіонали-практики, роботодавці. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники постійно проходять підвищення кваліфікації, в тому числі через стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Наявність матеріально-технічної бази забезпечує проведення всіх видів практично-дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки й науково-дослідної роботи студентів. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, лабораторіями, устаткуванням, необхідними для виконання навчального плану. Для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до інтернет-мережі. Наявність іншої інфраструктури відповідно до вимог ліцензійних умов (гуртожитки, їдальня, актові зали, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба).

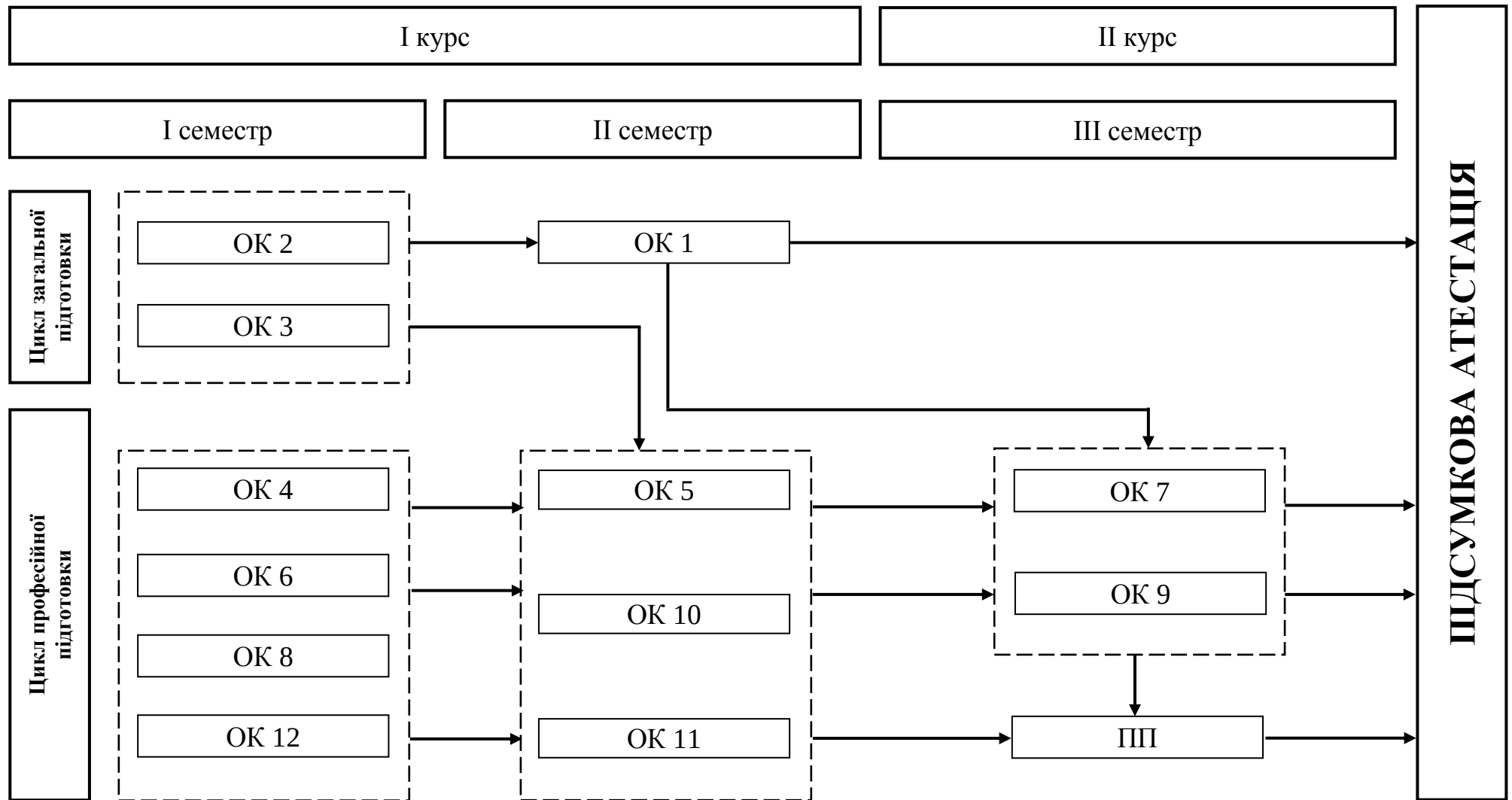
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичне забезпечення: наявність навчальних наукових, науково-методичних джерел, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань; офіційного веб-сайту навчального закладу. Інформаційне забезпечення: наявність офіційного веб-сайту https://sspu.edu.ua/, що містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; наявність робочих навчальних програм дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право на академічну мобільність реалізується: 1) на підставі укладених договорів з вітчизняними закладами-партнерами; 2) із власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності, відповідно до укладених угод; 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян. Підготовка іноземних громадян може здійснюватися відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Філософія науки	3	залік
ОК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 3	Цифрові технології в галузі туризму	3	залік
ОК 4	Туризмologia	3	залік
ОК 5	Міжнародний туризм	5	залік
ОК 6	Екскурсologia	5	іспит
ОК 7	Інновінг в туризмі	3	залік
ОК 8	Стратегія сталого розвитку туризму	5	іспит
ОК 9	PR-технології і брендування в туризмі	3	залік
ОК 10	Теорія і методика туристсько-спортивної діяльності	5	іспит
ОК 11	Управління проєктами в туризмі	5	іспит
ОК 12	Методologia і організація наукових досліджень в туризмі	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		46	
Компоненти ОП за вибором студента			
	Вибір із загального переліку	23	заліки
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
2. Практична підготовка			
ПП	Виробнича (переддипломна) практика	9	Залік
3. Атестація			
ДА 1	Підготовка кваліфікаційної роботи	10	
ДА 2	Захист кваліфікаційної роботи	2	
Загальний обсяг практичної підготовки:		21	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП ТУРИЗМОЗНАВСТВО

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників за освітньо-професійною програмою Туризмознавство проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації Магістр з туризму.

Кваліфікаційна робота передбачає проведення самостійного дослідження, що виконується за матеріалами, зібраними під час практик, їх опрацювання у камеральних умовах та спрямування їх на розв'язання проблем регіонального та національного туризму.

У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на інформаційній сторінці структурного підрозділу (Навчально-наукового інституту фізичної культури) Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей
освітнім компонентам програми ТУРИЗМОЗНАВСТВО**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ПП	ДА 1	ДА 2
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+	+		+	+	+			+			+	+		
ЗК 2			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 3	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4		+	+		+	+				+			+		
ЗК 5			+				+	+	+	+		+			
ЗК 6			+			+		+	+	+	+		+		
ЗК 7			+					+	+	+	+	+	+	+	+
СК 1			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
СК 2		+		+	+			+	+		+	+	+	+	
СК 3					+	+		+	+	+	+	+			
СК 4		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 5			+					+	+	+	+	+		+	
СК 6			+					+	+		+	+			
СК 7			+						+	+	+	+		+	
СК 8							+	+	+	+	+	+			
СК 9	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		

**4.2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компонентами освітньої програми ТУРИЗМОЗНАВСТВО**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ПП	ДА 1	ДА 2
РН 1	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 2		+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+
РН 3	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
РН 4			+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
РН 5	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
РН 6			+		+	+		+	+			+	+	+	+
РН 7		+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
РН 8			+	+		+	+	+	+			+	+	+	+
РН 9			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 10				+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
РН 11		+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+
РН 12			+					+	+	+	+	+	+	+	+
РН 13	+	+	+		+	+	+		+			+	+	+	+
РН 14		+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+